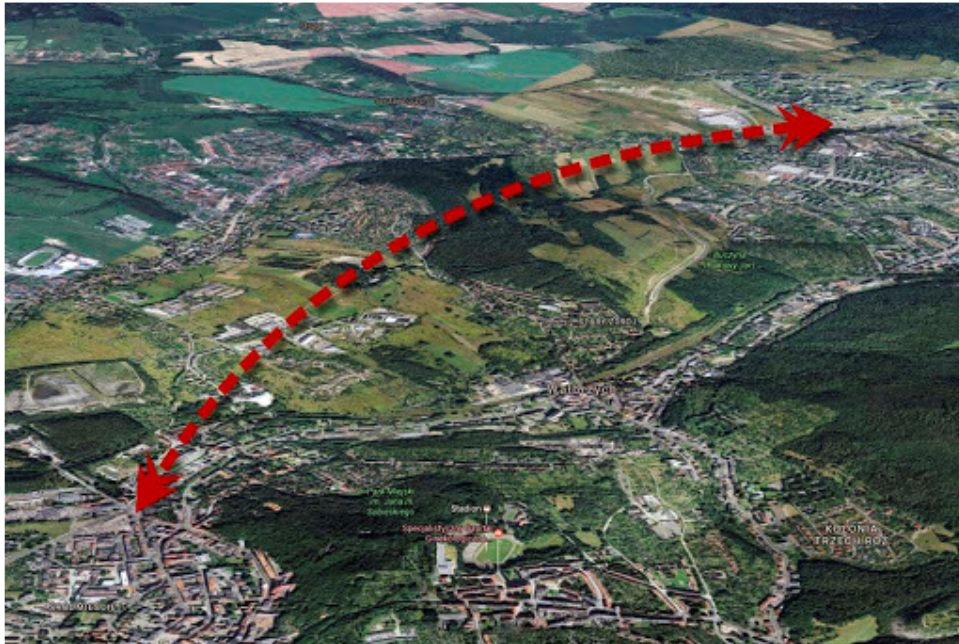

Projekt obwodnicy Wałbrzycha

PLAN ZAANGAŻOWANIA INTERESARIUSZY

Przygotowano we współpracy z:

KANCELARIA ŚRODOWISKOWA
RONIKIER I WSPÓLNICY SP. Z O.O.

Warszawa, październik 2020

Spis treści

Spis treści	2
1 WPROWADZENIE.....	3
2 CEL I ZADANIA PLANU ZAANGAŻOWANIA INTERESARIUSZY.....	3
2.1 Zasady ujawniania informacji i zaangażowania interesariuszy.....	4
2.2 Aktualizacja procesu komunikacji społecznej.....	4
3 OPIS PROJEKTU.....	4
3.1 Skutki społeczne i ekonomiczne Projektu	5
4 RAMY PRAWNE INFORMOWANIA I KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	6
4.1 Uwarunkowania prawne w Polsce	6
4.2 Wymogi EBOR (PR 10): ujawnianie informacji i zaangażowanie interesariuszy.....	7
5 INTERESARIUSZE PROJEKTU I UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA	7
5.1 Lista interesariuszy	7
5.2 Wcześniejsze konsultacje i proces udziału społeczeństwa.....	10
5.3 Zaangażowanie interesariuszy planowane na rok 2020	12
6 SKARGI	13
6.1 Mechanizm rozpatrywania skarg w Urzędzie Miejskim w Wałbrzychu	13
6.2 Dokumentacja rozpatrywania skarg za lata 2017-2019.....	15
7 MONITORING i OCENA.....	16
8 ROLE i OBOWIĄZKI.....	18
9 PODSUMOWANIE.....	19

1 WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi plan zaangażowania interesariuszy dla Projektu polegającego na budowie 6-kilometrowej obwodnicy, która przekieruje ruch samochodowy z ulic Armii Krajowej i Wrocławskiej na szybszą, podwójną jezdnię z barierami oddzielającymi przeciwniebieżące potoki ("Projekt"). Nowa droga zapewni sprawny przejazd dla ruchu tranzytowego oraz usprawni dostęp do historycznego centrum Wałbrzycha dla ruchu lokalnego. Oczekuje się, że Projekt przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego Wałbrzycha i okolic poprzez skrócenie czasu podróży i obniżenie kosztów transportu, zmniejszenie liczby wypadków i negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń. Wreszcie, co nie mniej ważne, Projekt przyczyni się również do przyciągnięcia inwestorów na rynku nieruchomości do centrum miasta, a także do poprawy warunków życia znacznej części mieszkańców.

Plan zaangażowania interesariuszy dla Obwodnicy Wałbrzycha musi określać, w jaki sposób Gmina Wałbrzych spełni wymogi dotyczące konsultacji społecznych, zaangażowania interesariuszy i udostępniania informacji. Plan zaangażowania interesariuszy został przygotowany zgodnie z ogólnymi wymogami EBOR.

2 CEL I ZADANIA PLANU ZAANGAŻOWANIA INTERESARIUSZY

Zaangażowanie interesariuszy jest kluczowym elementem w budowaniu silnych, konstruktywnych i elastycznych stosunków w celu zapewnienia skutecznego zarządzania ryzykiem i oddziaływaniem projektu na środowisko i społeczeństwo. Jego celem jest informowanie zainteresowanych stron o potencjalnych skutkach społecznych i środowiskowych związanych z projektem poprzez odpowiednie udostępnianie informacji, zapewnienie jak najdokładniejszego postrzegania przez nich proponowanego przedsięwzięcia, konsultowanie się z nimi, uzyskiwanie informacji zwrotnych oraz zapewnienie mechanizmu rozstrzygnięcia wszelkich wątpliwości i skarg z ich strony.

Ogólnym celem planu zaangażowania interesariuszy (SEP) jest wspieranie Gminy Wałbrzych w jej wysiłkach na rzecz realizacji strategii komunikacji społecznej poprzez zapewnienie, że wszyscy interesariusze są odpowiednio i terminowo informowani oraz angażowani podczas realizacji Projektu. Wśród innych celów, SEP dla Wałbrzycha musi gwarantować odpowiedni mechanizm reagowania na wszelkie obawy i skargi mieszkańców.

SEP jest ukierunkowany na następujące zagadnienia:

- identyfikacja stron poszkodowanych i innych interesariuszy;
- zapewnienie przejrzystych ram dla jednolitego, systematycznego i wiarygodnego podejścia w zakresie interakcji z zainteresowanymi stronami;
- określenie najbardziej efektywnych metod rozpowszechniania informacji związanych z Projektem;
- przedstawienie dotychczasowych działań dotyczących udostępniania informacji i prowadzenia konsultacji, jak również planowanych na przyszłość;
- wskazanie zasad, które będą regulować realizację SEP;
- określenie ról i obowiązków związanych z realizacją programu SEP;

- ustanowienie skutecznych metod zapewnienia szybkiego i bezpiecznego rozwiązywania problemów oraz
- skargi zainteresowanych stron związane z Projektem;

SEP jest dokumentem „żywym”, który będzie stopniowo rozbudowywany poprzez aktualizację zgodnie z fazami Projektu.

2.1 Zasady ujawniania informacji i zaangażowania interesariuszy

W ciągu całego procesu realizacji Projektu będą przestrzegane następujące zasady:

- Otwarte i aktywne relacje z zainteresowanymi stronami;
- Otwartość na dialog i maksymalne starania w celu wyjaśnienia wszystkich aspektów, niejasności, niepokoju jakie społeczność może mieć w związku z realizacją Projektu;
- Okazywanie szacunku dla dotkniętych społeczności i ich wartości;
- Zapewnienie przejrzystej komunikacji w zakresie oddziaływań i zagrożeń związanych z realizacją Projektu, a także sposobu, w jaki są one monitorowane i łagodzone;
- Budowanie i utrzymywanie współpracy i dialogu z zainteresowanymi społecznościami, wykonawcami Projektu i pracownikami, z organizacjami pozarządowymi, organizacjami publicznymi i władzami w celu ułatwienia przyszłych pomyślnych stosunków;
- Regularne aktualizowanie SEP (co najmniej raz w roku) w celu zapewnienia, że zasady te będą przestrzegane na różnych etapach realizacji Projektu.

2.2 Aktualizacja procesu komunikacji społecznej

Ogólnym celem tego SEP jest zapewnienie terminowego, spójnego, kompleksowego, skoordynowanego i odpowiedniego pod względem kulturowym podejścia do konsultacji i prezentacji Projektu. W przypadku obwodnicy Wałbrzycha zaproponowany zostanie zestaw dodatkowych przekazów. Wszelkie nowe działania powinny służyć dalszemu przekazywaniu informacji mieszkańcom miasta, a także aktywnemu przekazywaniu informacji zwrotnych z ich strony.

Dokument opiera się na ocenie działań angażujących interesariuszy realizowanych przez Urząd Miejski w Wałbrzychu, zaktualizowanej w marcu 2020 roku, a także zawiera dodatkowe informacje zebrane po wybuchu epidemii koronawirusa w maju i czerwcu 2020 roku.

3 OPIS PROJEKTU

Od ponad 20 lat budowa obwodnicy Wałbrzycha jest przedmiotem publicznej dyskusji i planowania inwestycji. W 2006 roku wybrano opcję zachodnią jako najbardziej efektywną i społecznie akceptowalną. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) rozpoczęła proces nabywania gruntów i wywłaszczania, który został wstrzymany na kilka lat i wznowiony w 2012 roku po uzyskaniu pozwolenia na budowę. Ostatecznie przejęto 36 ha gruntów, z czego 25% było w rękach prywatnych (reszta to grunty publiczne). Grunty i nieruchomości w części miejskiej GDDKiA przekazała na własność Prezydentowi Miasta.

W dniu 11 kwietnia 2012 roku podjęto decyzję upoważniającą Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) do realizacji inwestycji drogowej pod nazwą Budowa obwodnicy Wałbrzycha w ciągu drogi krajowej nr 35. W dniu 12 października 2015 roku podpisano umowę pomiędzy GDDKiA a miastem Wałbrzych na budowę obwodnicy. 4.04.2019 Prezydent Miasta podpisał umowę z wykonawcą robót budowlanych - firmą Budimex S.A.

W lipcu 2020 roku, według źródeł oficjalnych, budowa obwodnicy była zaawansowana w 56%. Współfinansowanie tej inwestycji ze środków unijnych wynosi 74,7% jej wartości. Budowa przebiega zgodnie z planem i ma być zakończona w czerwcu 2021 roku.

3.1 Skutki społeczne i ekonomiczne Projektu

Nierównomierny rozwój

W wyniku połączenia pobliskich jednostek administracyjnych z miastem i budowy nowych osiedli mieszkaniowych, miasto rozszerzyło się geograficznie w kierunku północnym, gdzie dla 30 tys. mieszkańców wybudowano główną podmiejską strefę mieszkaniową Piaskowa Góra. Specjalna strefa ekonomiczna położona jest również przy drodze na północ w kierunku Świdnicy i Wrocławia. Na skutek braku równowagi pomiędzy starym centrum zbudowanym w okresie dobrej koniunktury górniczej, a nową strefą handlowo-mieszkaniową, śródmieście traci rolę serca Wałbrzycha.

Ponowny rozwój miasta rozpoczął się około dziesięciu lat temu. Według dwóch ankietowanych - historyka mieszkającego w Wałbrzychu i pracownika biblioteki publicznej - otwarcie na nowe wyzwanie wiąże się z silnym przywództwem Romana Szełemeja, prezydenta miasta Wałbrzycha (w 2011 roku został wybrany 82% głosów).

Budowa obwodnicy zmienia funkcjonowanie miasta. Zrównoważony rozwój został uwzględniony przez samorząd lokalny, ale jest jeszcze daleka droga do osiągnięcia równowagi pomiędzy północną częścią miasta, a jego ścisłym centrum. Ankietowany pracownik biblioteki publicznej podkreślił, że centrum dla mieszkańców nie jest atrakcyjne, jeśli mogą zrobić wszystkie zakupy w dzielnicach miasta, w których mieszkają - zwłaszcza na północy. Głównym i być może jedynym powodem, aby wybrać się do śródmieścia, mogą być wydarzenia kulturalne w Filharmonii Sudeckiej lub w Teatrze Lalek. Fantastyczne zabytkowe budowle są interesujące dla zwiedzających, ale niekoniecznie dla mieszkańców miasta. Dwóch respondentów zgadza się, że obwodnica wydaje się być jedyną szansą na ożywienie centrum Wałbrzycha. Jest to również otwarcie na lepsze relacje między Wałbrzychem a Wrocławiem.

Relacje między Wałbrzychem a Wrocławiem

Rozwijanie więzi z Wrocławiem nie miało miejsca przed 2000 rokiem, kiedy to Wałbrzych czuł się zdominowany przez stolicę regionu dolnośląskiego. Trochę czasu minęło, zanim uświadomiono sobie, że sukces Wałbrzycha w dużej mierze zależy od dobrych relacji

z oddalonym o 70 kilometrów Wrocławiem, głównym ośrodkiem gospodarczym, z którym Wałbrzych tradycyjnie już od dawna rywalizuje.

Wydaje się, że ściślejsze związki Wałbrzycha z Wrocławiem zachęcą więcej miejskich gospodarstw i firm do korzystania z tańszych nieruchomości w Wałbrzychu. Również dla mieszkańców Wałbrzycha odnowione śródmieście powinno stanowić powód, by nie wyprowadzać się do Wrocławia.

Jeśli przyjrzymy się liczbom z początku roku 2020, zauważymy ogromną różnicę w cenach nieruchomości pomiędzy tymi dwoma miastami: cztery metry kwadratowe mieszkania w Wałbrzychu są warte tyle co jeden metr we Wrocławiu, jeśli porównamy średnie ceny dla tych dwóch miast.

Sytuacja handlu nieruchomościami w centrum Wałbrzycha w porównaniu z jego podmiejską częścią pokazuje, co stanowi prawdziwe wyzwanie dla Projektu. Cena jednego metra kwadratowego jest dwukrotnie wyższa, jeśli porównamy ścisłe centrum z najbardziej atrakcyjną lokalizacją – Podzamczem, położonym blisko śródmieścia.

4 RAMY PRAWNE INFORMOWANIA I KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

4.1 Uwarunkowania prawne w Polsce

Obecne polskie przepisy dotyczące ochrony środowiska wymagają udziału społeczeństwa i konsultacji podczas OOŚ dla projektów autostradowych. Dopuszcza się udział każdego obywatela, organizacji pozarządowej lub innej organizacji w ciągu 21 dni, kiedy raport jest dostępny do wglądu podczas ustawowych konsultacji społecznych.

Organ prowadzący jest odpowiedzialny za publikowanie ogłoszeń i umieszczanie na stronie internetowej władz informacji, że raport jest dostępny do wglądu. Może on również przeprowadzić publiczne przesłuchanie.

Na wszystkich etapach procedury OOŚ możliwy jest udział organizacji pozarządowych uznanych za stronę procedury OOŚ. Organizacja pozarządowa może stać się stroną procedury OOŚ na każdym etapie, tylko pod warunkiem, że wyrazi taką wolę, powołując się na swoje cele statutowe.

Ustawowe i obowiązkowe konsultacje społeczne zostały przewidziane w ustawie o OOŚ w art. 5, art. 29-38, art. 44 i art. 79. Przepisy te miały na celu transpozycję do polskiego systemu prawnego wymogów dotyczących udziału społeczeństwa i konsultacji społecznych zawartych w dyrektywie Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji o środowisku, dyrektywie Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (zmienionej dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r.), jak również w dwóch konwencjach międzynarodowych:

- Konwencji EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, podpisanej w 1991 r. w Espoo, zwanej odtąd „Konwencją z Espoo”, ratyfikowanej przez Polskę na mocy ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 18 poz. 96);

- Konwencji EKG ONZ o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, która została podpisana w Aarhus w 1998 r., zwanej odąd „Konwencją z Aarhus”, i ratyfikowanej przez Polskę na mocy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz.U. 2001 nr 89 poz. 970).

4.2 Wymogi EBOR (PR 10): ujawnianie informacji i zaangażowanie interesariuszy

Zgodnie z wymogami EBOR (PR 10), ocena oddziaływania na środowisko i społeczeństwo (ESIA) powinna obejmować proces publicznego ujawniania informacji i konsultacji, a klient instytucji finansowej powinien wdrożyć plan zaangażowania interesariuszy. Wymóg 10 EBOR (PR10) stanowi, że krajowe przepisy dotyczące publicznego ujawniania informacji i konsultacji społecznych muszą być zawsze przestrzegane. Zastosowanie PR10 EBOR ma zatem na celu uzupełnienie krajowych uregulowań prawnych.

Zgodnie z PR10, należy stosować następujące zasady:

- Promowanie przejrzystej komunikacji pomiędzy realizatorem projektu, jego pracownikami, społecznościami lokalnymi, których projekt bezpośrednio dotyczy, a innymi zainteresowanymi stronami;
- Zaangażowanie zainteresowanych stron jest procesem wolnym od manipulacji, ingerencji, przymusu i zastraszania;
- Zaangażowanie zainteresowanych stron będzie zróżnicowane w zależności od ich przynależności do bezpośrednio lub pośrednio zainteresowanych stron;
- W przypadku grup szczególnie narażonych rozważone zostaną konkretne działania mające na celu wyeliminowanie ewentualnych barier dla udziału tych grup w procesie zaangażowania;
- Zaangażowanie zainteresowanych stron jest procesem, który powinien mieć miejsce na wczesnych etapach projektu i być kontynuowany przez cały okres jego trwania;
- Zapewnienie dostępu do mechanizmu przyjmowania/rozpatrywania skarg, umożliwiającego zainteresowanym stronom składanie pytań, wątpliwości lub skarg dotyczących projektu.

5 INTERESARIUSZE PROJEKTU I UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA

5.1 Lista interesariuszy

Interesariusze społeczni

	<i>Nazwa interesariusza</i>	<i>Zainteresowanie projektem</i>	<i>Oddziaływanie</i>
--	-----------------------------	----------------------------------	----------------------

1.	Urząd Miejski w Wałbrzychu	Najważniejszy interesariusz instytucjonalny kierujący i zarządzający Projektem, który jest również odpowiedzialny za konsultacje społeczne i komunikację.	Bardziej efektywne zarządzanie wszystkimi ważnymi funkcjami miasta
2.	Rada Miejska Wałbrzycha (2018-2023)	Odpowiedzialna za proces legislacyjny na szczeblu lokalnym	Mniej problemów infrastrukturalnych do rozwiązania
3.	Przesiedlone gospodarstwa i osoby	Jedna z najważniejszych grup społecznych wysiedlonych z powodu budowy obwodnicy	Lepsze warunki życia
4.	Mieszkańcy Wałbrzycha - ogół społeczeństwa	Budowa obwodnicy to inwestycja o kluczowym znaczeniu dla wszystkich mieszkańców Wałbrzycha, którzy od dawna czekają na nową, wygodną drogę	Możliwości zatrudnienia, wzrost gospodarczy, mobilność, bezpieczeństwo, mniejsze zużycie paliwa i mniejsze zanieczyszczenie powietrza
5.	Mieszkańcy Szczawna Zdroju	Choć Szczawno jest odrębną gminą, zainteresowanie jej mieszkańców wiąże się z nową drogą przebiegającą przez część gminy Szczawno	Mobilność, bezpieczeństwo, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza
6.	Młodzieżowa Rada Miasta http://edu.um.Walbrzych.pl/młodzieżowa-rada-miasta-Walbrzycha.html	Ważna reprezentacja różnych środowisk młodych ludzi, którzy poszukują mobilności i możliwości zatrudnienia nie tylko w Wałbrzychu, ale także w regionie Wrocławia.	Nowe możliwości zatrudnienia i większy rynek pracy, kwestie ekologiczne

7.	Rada Rozwoju Gospodarczego http://gospodarka.um.Walbrzych.pl/page/rada-rozwoju-gospodarczego-0	Rada reprezentuje lokalne firmy i przedsiębiorstwa, które potrzebują lepszych rozwiązań transportowych i drogowych	Wzmocnienie lokalnej i regionalnej gospodarki, niższe koszty prowadzenia działalności gospodarczej, lepsza oferta pracy
8.	Nauczyciele szkół publicznych i prywatnych	Ważna grupa zawodowa, jak również czynnik opiniotwórczy wpływający na postawy lokalnych społeczności sąsiedzkich	Łatwiejszy i bardziej efektywny proces edukacji i mniej konfliktów społecznych
9.	Gminna Rada Pożytku Publicznego https://www.facebook.com/GminnaRadaWalbrzych/	Rada stanowi forum dla różnych organizacji pozarządowych, które reprezentują różne środowiska, w tym grupy wrażliwe	Mobilność i możliwości zatrudnienia
10.	Wspólnoty samorządowe https://www.um.Walbrzych.pl/pl/page/wspolnoty-samorzadowe	Ważna sieć 11 quasi-formalnych organów społecznych, które są reprezentacją ogółu społeczeństwa	Możliwości zatrudnienia, wzrost gospodarczy, mobilność, bezpieczeństwo, mniejsze zużycie paliwa i mniejsze zanieczyszczenie powietrza
11.	Stowarzyszenie „Ukraina-Walbrzych” Ukraine.Walbrzych@gmail.com https://www.facebook.com/groups	Rosnąca liczba ukraińskich pracowników w regionie (specjalna strefa ekonomiczna) jest codziennym użytkownikiem infrastruktury drogowej	Możliwości zatrudnienia, wzrost gospodarczy, mobilność, bezpieczeństwo, mniejsze zużycie paliwa i mniejsze zanieczyszczenie powietrza

5.2 Wczesniejsze konsultacje i proces udziału społeczeństwa

Informacja o postępowaniu OOŚ została umieszczona na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej władz województwa dolnośląskiego, na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Wałbrzycha oraz na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej władz miasta i gminy Szczawno-Zdrój w dniach od 17 października 2011 r. do 8 listopada 2011 r. Informacje te zostały również opublikowane w prasie lokalnej w dniu 27 października 2011 r. W tym okresie dostęp do dokumentacji został umożliwiony w siedzibie Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. Według Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu w fazie konsultacji otrzymano 3 listy z propozycjami mieszkańców, które nie dotyczyły kwestii przesiedleń. W wyniku konsultacji na etapie II OOŚ pojawiło się więcej uwag i sugestii ze strony społeczeństwa dotyczących własności i skutków ekonomicznych bez odniesienia do kwestii związanych z przesiedleniami.

Decyzja OOŚ dla obwodnicy została wydana przez RDOŚ (Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska) w dniu 14 lutego 2012 r. i została podana do publicznej wiadomości zgodnie z wymogami prawa. Informacja na etapie II postępowania OOŚ została podana do wiadomości publicznej w prasie lokalnej w dniu 20 marca 2012 r. Informacja została opublikowana na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej administracji samorządowej Dolnego Śląska, na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej miasta Wałbrzycha oraz na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej administracji samorządowej miasta i gminy Szczawno-Zdrój w dniach od 13 marca 2012 r. do 30 marca 2012 r.

Gmina Wałbrzych nie odnotowała żadnych skarg odnośnie Projektu w opisanym powyżej procesie konsultacji.

W ciągu ostatnich dwóch lat 2018-2019 gmina Wałbrzych przeprowadziła dobrze zorganizowany proces konsultacji społecznych i komunikacji, umożliwiając mieszkańcom miasta zabranie głosu w ważnych dla nich sprawach, takich jak obwodnica i program rewitalizacji obejmujący 6 obszarów rewitalizacji. Rok 2018 obfitował w różnorodne działania, związane przede wszystkim z Gminnym Programem Rewitalizacji (GPR), który towarzyszy budowie obwodnicy. O jego znaczeniu dla mieszkańców Wałbrzycha świadczy fakt, że pod koniec 2018 roku (31/12/2018 r.) na stronie informacyjnej związanej z tym tematem odnotowano łącznie 3 mln odwiedzin.

Głównym założeniem GPR jest przywrócenie Wałbrzychowi dawnego śródmieścia, które zdefiniowano jako sześć obszarów rewitalizacji. Nowa obwodnica będzie życiodajnym źródłem dla tej części miasta, pod warunkiem, że rewitalizacja osiągnie cele wyznaczone w GPR.

W 2018 r. podjęto m.in. następujące działania w zakresie konsultacji społecznych:

- 23 partnerstwa lokalne koordynowane przez Biuro Rewitalizacji i Urbanistyki przy aktywnym udziale streetworkerów
- debata publiczna skierowana do mieszkańców miasta „Nowe oblicze Śródmieścia”
- 6 spacerów miejskich w każdym z podobszarów rewitalizacji w centralnej części Wałbrzycha, w których łącznie wzięło udział 420 mieszkańców
- 11 „kawiarni obywatelskich” z udziałem mieszkańców i pracowników Urzędu Miejskiego
- przeprowadzenie gry miejskiej

- publikacja Biblioteki Publicznej „Atlantes” - gry planszowej skierowanej do młodzieży, rozprowadzanej w placówkach edukacyjnych i bibliotekach
- 7 „urodzin ulicy” - od maja do września (w każdej z nich uczestniczyło około 100 osób)

Organizując proces konsultacji społecznych, gmina Wałbrzych zapewniła obecność różnych grup i instytucji społecznych: szerokiej reprezentacji mieszkańców oraz ważnych grup i instytucji społecznych: interesariuszy niepaństwowych: streetworkerów, partnerstw lokalnych, lokalnych aktywistów, przedsiębiorców i szkół, bibliotek, klubów sportowych. Główne obszary zainteresowania lub troski ogółu społeczeństwa są następujące:

- Jakie są długofalowe plany i program projektów rewitalizacyjnych?
- Jakie obszary i podokręgi mają być rewitalizowane w pierwszym okresie?
- Jak będzie funkcjonował transport publiczny podczas budowy obwodnicy?
- Jakie środki zostaną zapewnione przez gminę w celu zagwarantowania bezpieczeństwa mieszkańców miasta?

Warto wspomnieć o dwóch projektach partycypacyjnych angażujących mieszkańców miasta i organizowanych przez gminę w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.

Pierwszy z nich realizowany był przez Fundację Rozwoju Ekonomii Społecznej, Gminę Wałbrzych oraz Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w celu zwiększenia możliwości zatrudnienia lub samozatrudnienia, a następnie utrzymania stałej aktywności społecznej i zawodowej 112 osób z Aglomeracji Wałbrzyskiej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Drugi, pod nazwą „Przestrzeń dla Partycypacji”, został zrealizowany przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” oraz Pracownię Zrównoważonego Rozwoju i Związek Miast Polskich. Jego finansowanie pochodziło z funduszy Unii Europejskiej (działanie 2.19 „Usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych i planowania przestrzennego”, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój). Konsultacje dotyczyły m.in. lokalizacji i zasad rozwoju zaaranżowanych terenów zielonych, rozwiązań w zakresie organizacji ruchu i infrastruktury komunikacyjnej.

W 2019 roku, kiedy rozpoczęto budowę obwodnicy, przy aktywnym udziale Prezydenta Miasta Wałbrzycha miały miejsce szczególnie ważne wydarzenia komunikacyjne. Jego aktywność skierowana była do wszystkich mieszkańców i wybranych grup, pełniących rolę lokalnych opiniotwórców. Urząd Miejski w Wałbrzychu organizował regularne spotkania dla wszystkich dzielnicowych grup miejskich. Spotkania publiczne z Prezydentem Miasta Wałbrzycha organizowane były dwa razy w roku. W okresie wiosennym spotkania te obejmują zwykle budżet obywatelski, gospodarkę odpadami, inwestycje miejskie i transport publiczny, a ich średni czas trwania to około 2 godzin. Mieszkańcy są informowani o spotkaniach za pośrednictwem strony internetowej miasta, kanałów mediów społecznościowych oraz plakatów na przystankach autobusowych i w budynkach.

- Lista spotkań z mieszkańcami dzielnic Wałbrzycha wiosną 2019 roku: Podzamcze (150 uczestników), Śródmieście (100), Nowe Miasto (100), Sobięcín (50), Podgórze (70), Szawienko (50), Biały Kamień (100).

- Lista spotkań z mieszkańcami dzielnic Wałbrzycha jesienią 2019 roku: Podzamcze (150), Piaskowa Góra (150), Konradowo (70), Szczawienko (40), Śródmieście (70).
- Różne spotkania dla różnych grup docelowych: 14 spotkań z nauczycielami w różnych szkołach, 2 spotkania z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej

Ogólne działania konsultacyjne były prowadzone przez Urząd Miejski bez ścisłego powiązania z projektem obwodnicy. Takie podejście do zaangażowania interesariuszy można nazwać „zintegrowaną perspektywą”, ponieważ większość problemów do rozwiązania wywołanych przez Projekt jest związana z szerokim zakresem prac obejmujących jednocześnie GPR i budowę obwodnicy.

5.3 Zaangażowanie interesariuszy planowane na rok 2020

Beneficjentem Projektu jest miasto Wałbrzych (gmina Wałbrzych), które jest jednostką samorządu terytorialnego odpowiedzialną (od 2013 roku) za infrastrukturę drogową na swoim terenie. Miasto jest odpowiedzialne za przygotowanie, budowę, eksploatację i utrzymanie nowej infrastruktury nie tylko dla nowej obwodnicy. Miasto Wałbrzych podejmuje szereg przedsięwzięć na poziomie strategicznym i operacyjnym, mających na celu zapewnienie szybkiego i komfortowego transportu w aglomeracji miejskiej. Długotrwały proces transformacji jest dla mieszkańców miasta dość uciążliwy. Budowa obwodnicy dla drogi krajowej nr 35 jest uznawana za główne narzędzie harmonizacji transportu w aglomeracji, zmniejszenia oddziaływania na środowisko i poprawy bezpieczeństwa na drogach miejskich.

Należy podkreślić, że Wałbrzych prowadził działania w zakresie ogólnych konsultacji społecznych obejmujących różne problemy, z którymi borykają się mieszkańcy. Działania konsultacyjne i informacyjne nie są prowadzone wyłącznie w odniesieniu do projektu obwodnicy. Całe miasto przechodziło długotrwały proces transformacji ukierunkowany na rewitalizację starego miasta, będącego sercem Wałbrzycha, i głęboką modernizację infrastruktury drogowej z włączeniem obwodnicy.

Poniższa tabela przedstawia preferowany styl ogólnych działań konsultacyjnych jako dobrą praktykę wypracowaną przez Wałbrzych.

	Działanie	Grupa docelowa	Zadanie	Termin	Organ odpowiedzialny
1.	Spotkania publiczne z Prezydentem Miasta	Mieszkańcy Wałbrzycha	Zaktualizowane informacje na temat Projektu	Jesień	Gmina Wałbrzych
2.	Spotkanie publiczne z przedstawicielami samorządu Szczawna Zdroju	Mieszkańcy Szczawna-Zdroju	Zaktualizowane informacje na temat Projektu	Jesień	Samorząd Szczawna-Zdroju

3.	Ocena jakości życia w mieście (badanie internetowe CAWI)	Mieszkańcy Wałbrzycha	Badanie opinii publicznej w zakresie wybranych zagadnień istotnych dla rozwoju miasta	Trwa	Gmina Wałbrzych
4.	Regularne spotkania z różnymi grupami zawodowymi (zależy od sytuacji COVID-19)	Nauczyciele Usługi socjalne Transport publiczny	Wymiana opinii i współpraca z lokalnymi liderami opinii	Jesień	Gmina Wałbrzych
5.	Regularne spotkania z mieszkańcem każdej dzielnicy Wałbrzycha również online (zależnie od sytuacji COVID-19)	11 dzielnicowych „organów społecznych”	Wymiana opinii i współpraca z lokalnymi liderami opinii	Jesień	Gmina Wałbrzych

6 SKARGI

6.1 Mechanizm rozpatrywania skarg w Urzędzie Miejskim w Wałbrzychu

Należy pamiętać, że złożenie skargi jest pierwszym warunkiem i jednocześnie niezbędnym narzędziem dla Gminy Wałbrzych, aby poznać i rozpatrzyć wszelkie wątpliwości. W związku z tym Gmina Wałbrzych zobowiązuje się do pełnej odpowiedzialności i bezstronności w postępowaniu ze wszystkimi otrzymanymi skargami, nadesłanymi odpowiedziami oraz w prowadzeniu otwartego i godnego zaufania dialogu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

Uzyskane w gminie informacje o trybie składania skarg pozwalają stwierdzić, że procedura ustawowa zgodna z art. 63 Konstytucji gwarantuje każdemu prawo do składania petycji, wniosków i skarg, a zatem prawo to przysługuje osobie fizycznej, prawnej i innym jednostkom organizacyjnym oraz cudzoziemcom. Skargi i wnioski mogą być składane w interesie publicznym, za zgodą własną lub innej osoby. Każdy ma prawo do składania skarg i wniosków do:

- organów państwowych i państwowych jednostek organizacyjnych
- jednostek samorządu terytorialnego

- jednostek organizacyjnych organów samorządu
- organów społecznych i instytucji, ale tylko wtedy, gdy pełnią one funkcję zleconą przez administrację publiczną

Skarga może być złożona w każdym przypadku, w szczególności w odniesieniu do:

- zaniedbania lub niewłaściwego wykonywania zadań przez odpowiednie władze lub ich pracowników,
- naruszenia zasad praworządności lub interesów skarżących,
- długotrwałego lub biurokratycznego załatwiania spraw

Postępowanie w sprawie skargi wszczynane jest poprzez złożenie skargi na piśmie, pocztą elektroniczną lub ustnie do protokołu. Skargę należy złożyć do organów właściwych do ich rozpatrzenia. Postępowanie kończy się zawiadomieniem o sposobie rozpatrzenia skargi, co powinno nastąpić w terminie 30 dni.

Jeśli chodzi o dostępność informacji o składaniu skarg i związanych z tym udogodnieniach, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego znajduje się zakładka „Petycje”, na której znajduje się informacja o prawie gwarantowanym każdemu zgodnie z ww. art. 63 Konstytucji. W zakładce tej znajduje się wyszukiwarka umożliwiająca znalezienie petycji i odpowiedzi na nią, wraz z datą i numerem sprawy.

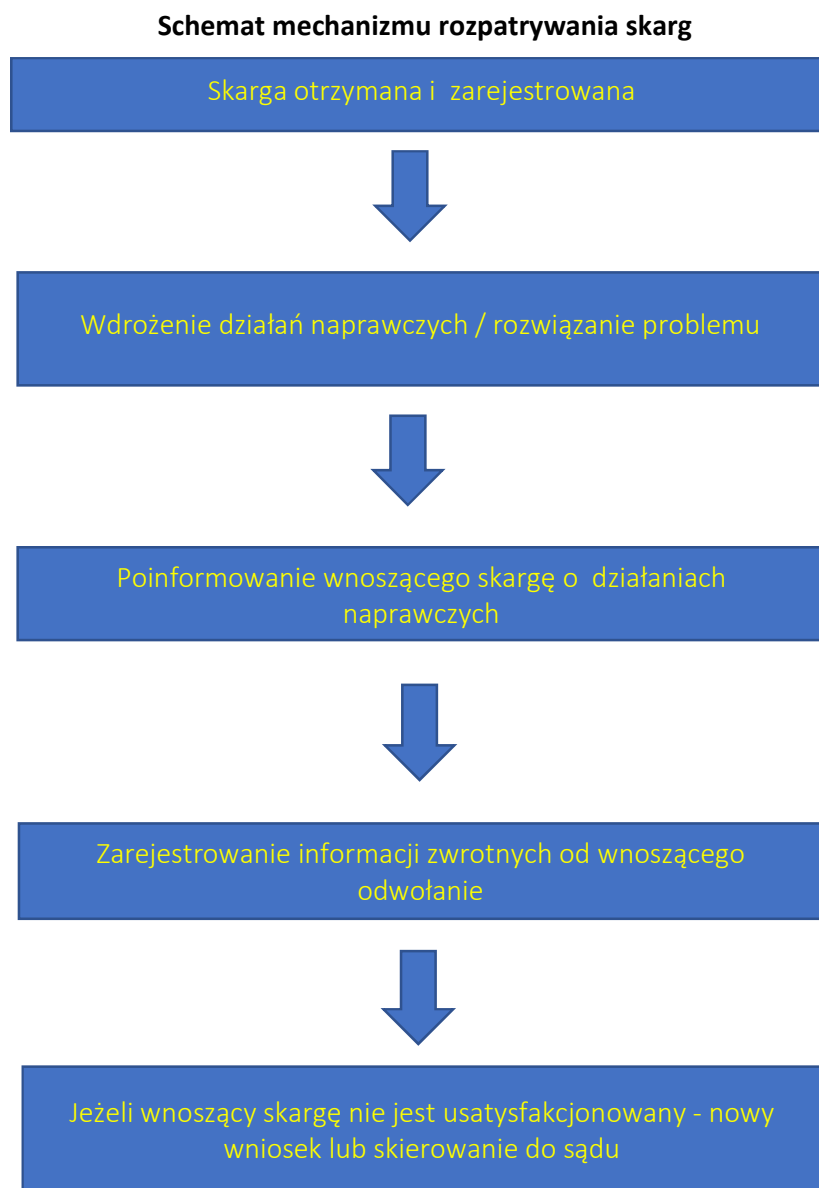
<http://bip.um.walbrzych.pl/petycje/1503>

Tryb rozpatrywania petycji określa ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2014 r., poz. 1195).

Skargę można wnieść do kierownika, do protokołu, a także za pośrednictwem platformy elektronicznej e-puap, gdzie wymagany jest autoryzowany podpis elektroniczny (profil zaufany).

Rejestr skarg i wniosków wpływających do Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu prowadzony jest przez Wydział Organizacyjny, który znajduje się w Biurze Organizacyjnym. Do jego zadań należy organizowanie i nadzór nad przyjmowaniem i rejestracją skarg i wniosków, a także nadzór nad terminowym i prawidłowym rozpatrywaniem skarg i wniosków przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego, rozpatrywanie merytorycznie złożonych skarg i wniosków.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Biurze Organizacyjnym w sierpniu 2020 roku, Prezydent Wałbrzycha w związku z Covid-19 przyjmuje skargi i wnioski mieszkańców korespondencyjnie (listownie i e-mailem)

6.2 Dokumentacja rozpatrywania skarg za lata 2017-2019

Cały proces rozpatrywania skarg i udzielania odpowiedzi jest przedmiotem jednej z procedur opracowanych w Urzędzie Miejskim, tj. procedury rozpatrywania skarg i wniosków. W ramach realizacji zadań określonych w Regulaminie Organizacyjnym Wydział Organizacyjny analizuje przyjmowanie skarg i wniosków. Wynikiem tej analizy jest coroczne opracowanie omawiające wpływ i sposób rozpatrywania oraz kwestie skarg i wniosków rozstrzyganych

w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia ubiegłego roku, a także przyjmowanie klientów w sprawach skarg i wniosków przez Urząd Miejski. W analizie przeprowadzonej przez Wydział Organizacyjny na początku każdego kolejnego roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, uwzględnia się dane zawarte w centralnym rejestrze skarg i wniosków oraz w dokumentacji zgromadzonej w tym zakresie w tym opracowaniu.

Zasady i tryb rejestrowania i rozpatrywania skarg, wniosków i przyjmowania interesantów określone są w rozdziale VI Regulaminu Organizacyjnego wydanego na podstawie zarządzenia Prezydenta Miasta. Skargi do Urzędu Miejskiego są składane w formie pisemnej, a następnie wpisywane do centralnego rejestru. Wyznaczony pracownik Biura Organizacyjnego sprawuje nadzór nad terminowym załatwianiem wszystkich skarg i wniosków zarejestrowanych w tym rejestrze.

Poniżej znajduje się podsumowanie procedury zbierania i rozpatrywania skarg w Urzędzie Miejskim za ostatnie 3 lata. W 2017 r. wpłynęło 8 skarg, w tym 2 do Biura Lokalowego. W 2018 r. wpłynęło 11 skarg, w tym 2 do Biura Lokalowego. W 2019 r. wpłynęło 13 skarg, w tym 3 do Biura Lokalowego. Nie odnotowano skarg dotyczących obwodnicy.

7 MONITORING I OCENA

Proces komunikacji społecznej musi być kontynuowany bez radykalnych zmian. Program zaangażowania interesariuszy jest prowadzony we właściwy sposób przez Urząd Miejski w Wałbrzychu. Szczególnie wartościowe są spotkania publiczne z udziałem Prezydenta Miasta Wałbrzycha. Spotkania te są otwarte dla wszystkich interesariuszy i skutecznie wspomagają je pracownicy Urzędu Miejskiego, którzy dobrze służą tym, którzy chcieliby przedstawić swoje skargi i zażalenia. Komunikacja społeczna i konsultacje społeczne Prezydenta Miasta Wałbrzycha zostały zrealizowane za pomocą dwóch kanałów - bezpośredniego spotkania i cyfrowego. Spotkania publiczne Prezydenta Miasta dla wszystkich mieszkańców Wałbrzycha organizowane są dwa razy w roku w każdej dzielnicy miasta. Aktywność Prezydenta w mediach społecznościowych jest bardzo wysoka i np. na dzień 9.03.2020 r. profil Prezydenta na Facebooku zanotował około 12.500 „lajków”. Miesięczny wynik jest na poziomie 90.000-130.000 wizyt i około 20.000 interakcji w tygodniu.

Przykładowo, w lipcu 2019 roku burmistrz opublikował na swoim profilu FB ciekawą wiadomość: „Ponad pół roku temu, przy okazji remontu Al. de Gaulle'a eksperymentalnie wysialiśmy tam łąki kwietne. Pomysł okazał się na tyle trafiony, że planujemy wysiać kolejne. Docelowo będziemy mieć wzdłuż wałbrzyskich dróg 20 km korytarza ekologicznego (Al. Podwale, de Gaulle'a, Uczniowska, Strzegomska, Park Rusinowa, Świdnicka, Sikorskiego, Park Jana III Sobieskiego). Łąki, jak wszystkie tereny zielone, mają swój pozytywny udział w ograniczaniu hałasu, zmniejszaniu występowania wysp ciepła i odpływu wód opadowych do kanalizacji, a do tego pochłaniają więcej smogu niż klasyczne trawniki”.

Wskaźniki, które mają być monitorowane

Zagadnienie / temat	Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość
Spotkania publiczne z mieszkańcami Wałbrzycha	Liczba uczestników i lista omawianych problemów*	Biuro Rewitalizacji i Biuro Lokalowe Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu	Jesień 2020 i wiosna 2021
Spotkania publiczne z mieszkańcami Szczawna-Zdroju	Liczba uczestników i lista omawianych problemów	Biuro Rewitalizacji i Biuro Lokalowe Miasta Szczawno-Zdrój	Raz w roku
Poziom zadowolenia mieszkańców Wałbrzycha	Liczba skarg dotyczących kwestii związanych z Projektem obwodnicy wałbrzyskiej	ZDKiUM w Wałbrzychu	Raz w roku
Poziom zadowolenia przesiedlonych lokatorów	Odsetek niezadowolonych lokatorów odnotowanych w badaniu telefonicznym**	Biuro Rewitalizacji i Biuro Lokalowe UM w Wałbrzychu	Raz w roku

*Do tej pory publiczne spotkania z Prezydentem Miasta są dokumentowane tylko liczbą uczestników, więc warto bezpośrednio po każdym publicznym spotkaniu zapisywać listę poruszanych tematów i problemów

**Aby monitorować poziom zadowolenia przesiedlonych rodzin, wystarczy przeprowadzić wywiad telefoniczny z głową każdego gospodarstwa domowego.

8 ROLA I OBOWIĄZKI

Poniższa tabela przedstawia podział ról w Gminie Wałbrzych

	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna w Urzędzie Miejskim w Wałbrzychu
1.	<u>Przesiedleni mieszkańcy</u> Wizyty na miejscu w celu sprawdzenia sytuacji przesiedlonych lokatorów i pozostawanie z nimi w bezpośrednim kontakcie	Biuro Lokalowe
2.	<u>osoby wrażliwe</u> Stworzenie bazy danych osób przesiedlonych, które wymagają szczególnej uwagi i ewentualnej pomocy	Biuro Lokalowe
3.	<u>Monitorowanie i ocena</u> Bieżące ankiety internetowe publikowane na stronie internetowej Wałbrzycha	Biuro Lokalowe
4.	<u>Mechanizm rozpatrywania skarg</u> Analiza skarg dotyczących kwestii związanych z Projektem obwodnicy wałbrzyskiej	Biuro -Organizacyjne

9 PODSUMOWANIE

Ogólnym celem planu zaangażowania interesariuszy (SEP) jest wspieranie Gminy Wałbrzych w jej wysiłkach na rzecz realizacji strategii komunikacji społecznej poprzez zapewnienie, że wszyscy interesariusze są odpowiednio i terminowo informowani oraz angażowani podczas realizacji Projektu. Wśród innych celów, SEP dla Wałbrzycha musi gwarantować odpowiedni mechanizm reagowania na wszelkie obawy i skargi mieszkańców dotyczące nowej drogi – obwodnicy Wałbrzycha.

Budowa drogi o kluczowym znaczeniu dla rozwoju Wałbrzycha budzi duże nadzieje mieszkańców miasta. Obwodnica, tak oczekiwana przez wiele lat, w 2020 roku przysparza miastu wielu problemów logistycznych i utrudnia w trakcie prac budowlanych sprawne funkcjonowanie transportu publicznego. Władze miasta prowadzą bardzo dobrze przygotowaną i przemyślaną politykę komunikacji z mieszkańcami, którzy są żywo zainteresowani wszystkim, co wnosi prezydent i jego otoczenie. Po zapaści w latach dziewięćdziesiątych, Wałbrzych jest teraz miastem pełnym wigoru, a frekwencja na spotkaniach publicznych jest nadal wysoka.

Budowa obwodnicy powinna zakończyć się w połowie 2021 roku. Proces konsultacji w sprawie Projektu powinien przebiegać zgodnie z najważniejszymi wymogami EBOR:

- Regularna i przejrzysta informacja o zakresie projektu i kamieniach milowych inwestycji, aby pomóc mieszkańcom w planowaniu ich codziennych działań
- Zaangażowanie interesariuszy, a w szczególności polityka informacyjna, powinna być zróżnicowana w zależności od ich przynależności do różnych grup pod względem rodzaju problemów, w zależności od odległości od budowanej obwodnicy
- Konieczne jest zwrócenie uwagi na osoby szczególnie podatne na zagrożenia wśród przesiedlonych osób, aby w przypadku kłopotów udzielić wsparcia niektórym z nich.
- Zaangażowanie interesariuszy monitorowane na każdym etapie Projektu za pomocą zestawu narzędzi do pomiaru poziomu zadowolenia mieszkańców miasta i osób dotkniętych bezpośrednio skutkami realizacji Projektu.
- Zapewnienie dostępu do mechanizmu przyjmowania/rozpatrywania skarg, umożliwiającego zainteresowanym stronom składanie pytań, wątpliwości lub skarg dotyczących projektu.